

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การประปาส่วนภูมิภาค เป็น 1 ใน 16 รัฐวิสาหกิจที่อยู่ในแผนการแปรรูปและรัฐบาลจะนำเข้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่การแปรรูปดังกล่าวมีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายหลายประการจะต้องศึกษาแก้ไขเพิ่มเติม กล่าวคือ

การแปรรูปการประปาส่วนภูมิภาคโดยใช้พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 มีปัญหาดังนี้

5.1.1 ปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการโอนสิทธิ และความรับผิดชอบตามสัญญาในการแปรรูปการประปาส่วนภูมิภาคเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการโต้แย้งในวิธีการโอน ตลอดจนผลผูกพันแห่งการโอนการประปาส่วนภูมิภาคจะต้องแจ้งให้คู่สัญญาต่างๆ ทราบถึงการแปรสภาพเป็นบริษัท เพื่อจะได้ดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

5.1.2 ปัญหาการโอนสิทธิในใบอนุญาต หนังสืออนุญาตต่างๆ จะต้องประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเปลี่ยนชื่อต่อไป

5.1.3 ปัญหาการโอนสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบตามสัญญา จะต้องแจ้งให้คู่สัญญาต่างๆ ทราบถึงการแปรสภาพเพื่อการดำเนินการของการประปาส่วนภูมิภาคได้ต่อเนื่อง

5.1.4 ปัญหาเกี่ยวกับการโอนความรับผิดชอบในเรื่องคดีความ

ในส่วนการบังคับคดีนั้น เมื่อแปรสภาพเป็นบริษัท ทำให้เป็นเอกชนมากขึ้น การได้รับความคุ้มครองในเรื่องทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้การบังคับคดีจะต้องถูกจำกัดลง

ในส่วนการสวมสิทธิในการเข้าเป็นคู่ความแทน จะต้องขึ้นหลักฐานการแปรสภาพต่อศาลรวมทั้งเอกสารต่างๆ

5.1.5 ปัญหาการใช้อำนาจมหาชน

เมื่อแปรสภาพการประปาส่วนภูมิภาค ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 ทำให้การประปาส่วนภูมิภาคสิ้นสภาพลงเป็นบริษัทจำกัด ดังนั้นอำนาจมหาชนต่างๆ เช่น การเวนคืนที่ดิน การเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น จะต้องมีการจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลเพื่อให้อำนาจมหาชน

5.1.6 ปัญหาการโอนสิทธิพิเศษที่การประปาส่วนภูมิภาคมีอยู่ตามกฎหมายอื่น สิทธิต่างๆ เหล่านี้ย่อมโอนไปหลังแปรสภาพ แต่ถูกจำกัดลง หรือไม่มีเลยในสิทธิบางอย่าง

5.1.7 ปัญหาในการประเมินราคาหุ้นของการประปาส่วนภูมิภาค

ในพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 ไม่มีการกำหนดการประเมินราคาหุ้นของรัฐวิสาหกิจไว้แต่อย่างใด จึงจะต้องแก้ไขให้มีความชัดเจนต่อไป

5.1.8 ปัญหาเกี่ยวกับการโอนพนักงานการประปาส่วนภูมิภาค

(1) สิทธิประโยชน์ของพนักงานการประปาส่วนภูมิภาค เช่น กองทุนและเงินทุน ซึ่งเป็นสวัสดิการที่สำคัญต่างๆ เนื่องจากกองทุนต่างๆ มีฐานะเป็นนิติบุคคล จึงต้องมีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้โอนไปยังบริษัทการประปาส่วนภูมิภาค

(2) เนื่องจากการโอนพนักงานจากการประปาส่วนภูมิภาคไปยังบริษัท การประปาส่วนภูมิภาคมีลักษณะการโอนโดยผลของกฎหมาย ดังนั้นพนักงานรายใดไม่ยอมเข้าเป็นพนักงานบริษัทการประปาส่วนภูมิภาคจึงต้องมืองค์กรดูแล เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งและการต่อต้านการแปรสภาพ

(3) การจัดทำข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของบริษัทการประปาส่วนภูมิภาค การประปาส่วนภูมิภาคจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 กล่าวคือ ให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ประชุมร่วมกันเพื่อมีมติปรับปรุงสภาพการจ้างในส่วนของการกำหนดวันและเวลาทำงาน

(4) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้าง มีประเด็นในเรื่องเงินเดือน ค่าจ้าง และสิทธิประโยชน์ของพนักงานเป็นประเด็นที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน จะต้องได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆ ฝ่าย โดยให้คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทเสนอเข้าไปให้คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้เสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติต่อไป

(5) ภาระภาษีของพนักงานเมื่อแปรสภาพเป็นบริษัท สิทธิที่ได้รับการยกเว้นภาษีย่อมสิ้นสุดลงจะต้องนำเงินรายได้ที่ได้รับจากสวัสดิการต่างๆ มารวมเป็นเงินได้ในการคำนวณภาษี ทำให้ต้องเสียภาษีเพิ่มมากขึ้น บริษัทการประปาส่วนภูมิภาคอาจใช้วิธีการเงินเดือน หรือสวัสดิการอื่นๆ ในส่วนที่ต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น

(6) สิทธิการได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ จะไม่ได้รับความคุ้มครองอีก แต่ก็ไม่ต้องรับผิดเป็นส่วนตัว

(7) การดำเนินการทางวินัย สามารถที่จะดำเนินการทางวินัยที่ยังไม่เสร็จสิ้นต่อไปได้

(8) สถานภาพของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจพนักงานการประปาส่วนภูมิภาค เนื่องจากสหภาพแรงงานเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากรัฐวิสาหกิจก็จะต้องมีการแก้ไขข้อบังคับของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับการแปรสภาพ

(9) สิทธิในการใช้ตัวเองเป็นหลักประกัน หรือทำสัญญาประกัน เพื่อประกันในการปล่อยชั่วคราวภายหลังแปรสภาพ สิทธิดังกล่าวนี้ก็ยังคงมีอยู่ต่อไป หากยังคงสภาพเป็นรัฐวิสาหกิจอยู่

(10) ภาระหนี้ของการประปาส่วนภูมิภาค จะต้องให้ที่ปรึกษาทางบัญชีและภาษีอากรเป็นผู้วิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง

5.1.9 ปัญหาการกำกับดูแลการประปาส่วนภูมิภาคภายหลังการแปรสภาพเป็นบริษัท

ภายหลังการแปรสภาพเป็นบริษัท ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 ไม่มีบทบัญญัติไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับองค์กรกำกับดูแล ทำให้เกิดแนวคิดในการจัดตั้งองค์กรกำกับดูแล

5.1.10 ปัญหาการเสนอขายหุ้นบางส่วนแก่พนักงานการประปาส่วนภูมิภาค

พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 ไม่ได้กำหนดรับรองในการให้สิทธิในการขายหุ้นแก่พนักงานลูกจ้างไว้โดยเฉพาะ แต่ในประเทศฝรั่งเศส จะต้องกันหุ้นไว้ประมาณไม่เกินร้อยละ 10 ของหุ้นที่จะขายให้แก่พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจนั้นๆ

5.1.11 ปัญหากระบวนการจัดทำกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจที่ขาดการศึกษาอย่างเป็นระบบ

เนื่องจากการจัดทำร่างกฎหมายโดยฝ่ายบริหารมีความรีบเร่ง ขาดการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ ขาดการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายและประสบการณ์ของต่างประเทศ ดังนั้นจึงเป็นกฎหมายที่เกิดขึ้นเพื่อทดลอง ทฤษฎี และวิธีการใหม่ของประเทศไทยในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจว่าจะสามารถทำได้หรือไม่อย่างไร ซึ่งไม่มีใครยืนยันว่าผลการทดลองดังกล่าวจะเกิดผลดีหรือผลเสียต่อประเทศชาติ

5.1.12 ปัญหากระบวนการในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจขาดการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 ให้อำนาจคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ ซึ่งองค์ประกอบส่วนใหญ่เป็นนักการเมืองที่จะกำกับดูแล กระบวนการแปลงทุนเป็นหุ้นทั้งระบบได้โดยตัวเอง และไม่สามารถถูกตรวจสอบได้ เนื่องจากไม่มีกระบวนการตรวจสอบใดๆ กำหนดไว้ในกฎหมายฉบับนี้ ดังนั้นจึงอาจเป็นไปได้ว่า จะมีผู้ใช้ช่องทางการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวสร้างประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้องมากกว่าดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ

5.1.13 ปัญหากระบวนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไม่ครบขั้นตอน

พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้แต่เพียงวิธีการแปลงทุนของรัฐวิสาหกิจให้เป็นหุ้น มิได้ก้าวไปถึงการขายหุ้นดังกล่าวให้กับเอกชน รัฐบาลจะอย่างไรกับการนำหุ้นของบริษัทรัฐวิสาหกิจออกขาย และมีมาตรการอย่างไรในการกำกับดูแลการขายหุ้นของรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัท เพื่อไม่ให้เกิดภาวะการขายขาดด้วยการขายหุ้นนั้นให้ต่างชาติจนสัดส่วนความเป็นเจ้าของกิจการนั้นกลายเป็นของต่างชาติ

5.1.14 ปัญหาสาระของกฎหมายที่ซ่อนเร้นวัตถุประสงค์บางอย่าง

พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 มีการกำหนดไว้ในกฎหมายให้อำนาจกับฝ่ายการเมืองที่เป็นรัฐบาลทำการแปลงทุนของรัฐวิสาหกิจให้เป็นหุ้น และนำหุ้นของรัฐวิสาหกิจนั้นออกขายได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งก็ต้องเป็นภาระของประชาชนที่จะต้องรอคอยต่อไปว่า การกระทำความดังกล่าวนั้นเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติหรือของฝ่ายการเมืองที่เป็นรัฐบาล

5.1.15 ปัญหาการยกเลิกกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจโดยฝ่ายบริหาร

พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 ให้อำนาจฝ่ายบริหารยุบเลิกรัฐวิสาหกิจได้โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการทางรัฐสภา แม้จะเป็นการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่ทำให้ไม่ต้องมีการตรากฎหมายหลายฉบับ แต่ก็เป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมและไม่สมควร รวมทั้งยังเป็นการให้อำนาจคณะรัฐมนตรีอีกประการหนึ่งอย่างเกินความจำเป็น ซึ่งจะกระทบตามมาในวันข้างหน้าอย่างมาก

5.1.16 ปัญหากระบวนการตามกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจทั้งหมดไม่มีความโปร่งใส

พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 ไม่ได้มีบทบัญญัติหรือมาตราใดมารองรับหรือหลักประกันให้กับประชาชนทั้งหลายว่า เมื่อขายรัฐวิสาหกิจเหล่านี้ไปแล้ว ประชาชนจะยังได้รับบริการที่ดีขึ้น และราคาไม่แพงเหมือนครั้งที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้จัดทำโดยอาศัยงบประมาณของรัฐหรือไม่

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางการแปรรูปการประปาส่วนภูมิภาคภายใต้พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 ดังนี้

5.2.1 ปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการโอนกิจการ ทรัพย์สินและหนี้สิน

เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการโต้แย้งในวิธีการ โอนตลอดจนผลผูกพันแห่งการโอน การประปาส่วนภูมิภาคจะต้องแจ้งให้คู่สัญญาต่างๆ ทราบถึงการแปรสภาพเป็นบริษัท เพื่อจะได้ดำเนินกิจการต่อเนื่อง

5.2.2 ปัญหาการโอนสิทธิในใบอนุญาต หนังสืออนุญาตต่าง ๆ

จะต้องประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเปลี่ยนชื่อต่างๆ ต่อไป

5.2.3 ปัญหาการโอนสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบสัญญา

จะต้องแจ้งให้คู่สัญญาต่างๆ ทราบถึงการแปรสภาพเพื่อการดำเนินกิจการของการประปาส่วนภูมิภาคได้ต่อเนื่อง

5.2.4 ปัญหาเกี่ยวกับการโอนความรับผิดชอบในเรื่องคดีความ

ในส่วนการบังคับคดี เมื่อแปรสภาพเป็นบริษัททำให้เป็นเอกชนมากขึ้น ก็ต้องแก้ไขระบุว่าทรัพย์สินใดบ้างไม่อยู่ภายใต้การบังคับคดี

ในส่วนการสวมสิทธิในการเข้าเป็นคู่ความแทนจะต้องยื่นหลักฐานการแปรสภาพต่อศาล

5.2.5 ปัญหาการใช้อำนาจมหาชน

โดยเหตุที่ว่าการแปรรูปการประปาส่วนภูมิภาคให้เป็นบริษัทเอกชนแล้ว ย่อมมีปัญหาการใช้อำนาจมหาชน เช่น การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การเข้าครอบครองที่ของบุคคลอื่น เป็นต้น เมื่อเป็นบริษัทเอกชน การบังคับใช้อำนาจมหาชนกับประชาชนทั่วไป ย่อมเป็นความเสี่ยงเป็นอย่างยิ่งอาจเป็นละเมิดได้ ดังนั้นเห็นว่าควรแก้ไขให้มีหน่วยงานหรือองค์กรของทางราชการที่ใช้อำนาจมหาชนได้เข้ามากำกับดูแลต่อไป

5.2.6 ปัญหาการโอนสิทธิพิเศษที่การประปาส่วนภูมิภาคมีอยู่ตามกฎหมายอื่น

ควรจะต้องมีกฎหมายขึ้นมารองรับสิทธิพิเศษต่างๆ เหล่านี้ เพื่อความสะดวกในการดำเนินธุรกิจการประปาส่วนภูมิภาคอันเป็นการบริการสาธารณะ

5.2.7 ปัญหาในการประเมินราคาหุ้นของการประปาส่วนภูมิภาค

พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 ไม่ได้กำหนดกระบวนการในการประเมินราคาหุ้นหรือสินทรัพย์ไว้แต่อย่างใด ดังนั้นผู้วิจัยเห็นควรแก้ไขเพื่อจัดตั้ง “คณะกรรมการประเมินมูลค่าของรัฐวิสาหกิจ” เช่นเดียวกับของฝรั่งเศส ให้มีหน้าที่ในการประเมินมูลค่าของกิจการที่จะทำการแปรรูป ทั้งกำหนดเงื่อนไขต่างๆ รวมทั้งเรียกบุคคลที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการให้มีความเป็นอิสระ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่รัฐวิสาหกิจ

5.2.8 ปัญหาเกี่ยวกับการโอนพนักงานของการประปาส่วนภูมิภาค

(1) สิทธิประโยชน์ของพนักงานการประปาส่วนภูมิภาค เช่น กองทุนและเงินทุน ซึ่งเป็นสวัสดิการที่สำคัญต่างๆ เนื่องจากกองทุนต่างๆ มีฐานะเป็นนิติบุคคลจึงต้องใช้กฎหมายเฉพาะกำหนดให้โอนไปยังบริษัทการประปาส่วนภูมิภาค

(2) เนื่องจากการโอนพนักงานจากการประปาส่วนภูมิภาคไปยังบริษัทการประปาส่วนภูมิภาคมีลักษณะการโอนโดยผลของกฎหมาย ดังนั้นพนักงานรายใดไม่ยอมเข้าเป็นพนักงานบริษัทการประปาส่วนภูมิภาคจึงต้องมืองค์กรดูแล เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งและการต่อต้านการแปรสภาพ

(3) การจัดทำข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของบริษัท การประปาส่วนภูมิภาค เห็นว่าการประปาส่วนภูมิภาคจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 กล่าวคือให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ประชุมร่วมกันเพื่อมีมติปรับปรุงสภาพการจ้างในส่วนของการกำหนดเวลาทำงาน

(4) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้าง มีประเด็นในเรื่องเงินเดือน ค่าจ้าง และสิทธิประโยชน์ของพนักงาน เห็นว่า ให้คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทเสนอเข้าไปให้คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้เสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติต่อไป

(5) ภาระภาษีของพนักงาน เมื่อแปรสภาพเป็นบริษัท ที่ได้รับการยกเว้นภาษี ย่อมสิ้นสุดลง เห็นว่า บริษัทการประปาส่วนภูมิภาคอาจใช้วิธีการเพิ่มเงินเดือน หรือสวัสดิการอื่นๆ ขึ้นทดแทน

(6) สิทธิการได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่จะไม่ได้รับความคุ้มครองอีก ควรเรียกบริษัทการประปาส่วนภูมิภาคเข้าร่วมรับผิดชอบด้วย

(7) การดำเนินการทางวินัย ควรจะมีกฎหมายรองรับการดำเนินการทางวินัยที่ยังไม่เสร็จสิ้นต่อไปได้

(8) สถานภาพของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานการประปาส่วนภูมิภาค เห็นว่า เนื่องจากสหภาพแรงงานเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากรัฐวิสาหกิจก็ต้องมีการแก้ไขข้อบังคับของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับการแปรสภาพ

(9) สิทธิในการใช้ตัวเองเป็นหลักประกัน หรือทำสัญญาประกันเพื่อประกันในการปล่อยชั่วคราว ควรจะมีบันทึกข้อตกลงให้สิทธิดังกล่าวนี้ยังคงมีอยู่ต่อไป หากยังคงสภาพเป็นรัฐวิสาหกิจอยู่

(10) ภาระภาษีของการประปาส่วนภูมิภาค ควรจะต้องให้ที่ปรึกษาทางบัญชีและภาษีอากรเป็นผู้วิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง

5.2.9 ปัญหาการกำกับดูแลการประปาส่วนภูมิภาคภายหลังการแปรสภาพเป็นบริษัท

ภายหลังการแปรสภาพเป็นบริษัทเอกชนภายใต้พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 ไม่มีกฎหมายบัญญัติชัดเจนเกี่ยวกับองค์กรกำกับดูแล ควรแก้ไขให้มีการจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อดูแลกิจการประปาแห่งชาติโดยเฉพาะ

5.2.10 ปัญหาการเสนอขายหุ้นบางส่วนแก่พนักงานการประปาส่วนภูมิภาค

พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 มิได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนถึงการขายหุ้นดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายโดยให้รัฐวิสาหกิจที่ต้องแปรรูปต้องกันหุ้นไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่นำออกขายให้แก่พนักงานลูกจ้าง ซึ่งทำงานมาไม่น้อยกว่า 5 ปี ได้รับสิทธิดังกล่าว และให้สิทธิพิเศษในการชำระราคาหุ้นด้วยอย่างประเทศฝรั่งเศส

5.2.11 ปัญหากระบวนการจัดทำกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจที่ขาดการศึกษาอย่างเป็นระบบ การดำเนินการใดๆ ที่มีผลให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของรัฐวิสาหกิจจากการเป็นกิจการของรัฐไปเป็นกิจการของเอกชน จึงย่อมต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชน และให้กำหนดรายชื่อรัฐวิสาหกิจที่จะต้องทำการแปรรูปไว้ท้ายพระราชบัญญัติ ซึ่งก็ถือได้ว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจตามรายชื่อที่ปรากฏอยู่ในบัญชีแนบท้ายกฎหมายกลา่งนั้นได้รับการอนุมัติจากรัฐสภาแล้วเช่นกัน

5.2.12 ปัญหากระบวนการในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจขาดการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

ควรแก้ไขให้การแปรรูปรัฐวิสาหกิจต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะและคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค การแปรรูปรัฐวิสาหกิจทั้งกระบวนการต้องมีความโปร่งใสในทุกขั้นตอน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้ รวมทั้งข้อมูลและรายงานผลการดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจทั้งหมดจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณะอย่างสม่ำเสมอ

5.2.13 ปัญหากระบวนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไม่ครบขั้นตอน

ควรแก้ไขให้สัดส่วนในการถือหุ้นของคนต่างชาติในรัฐวิสาหกิจที่มีการแปรรูปที่มักจะมีผู้กล่าวอ้างอยู่เสมอๆ ว่า การแปรรูปรัฐวิสาหกิจคือการขายชาติให้คนต่างด้าว เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว ให้กำหนดไว้ชัดเจนว่า บุคคลธรรมดาซึ่งมิได้มีสัญชาติไทย นิติบุคคลต่างชาติ รวมทั้งนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การควบคุมของต่างชาติจะถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจที่ได้แปรรูปไปแล้วได้ไม่เกินร้อยละ 20 แห่งทุนของรัฐวิสาหกิจที่จะทำการโอน และนอกจากนี้ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของรัฐ ให้กำหนดไว้อีกว่า ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของรัฐ คณะรัฐมนตรีอาจมีมติให้ลดอัตราการถือครองหุ้นของต่างชาติดังกล่าวลงได้อีก

5.2.14 ปัญหาสาระของกฎหมายที่ซ่อนเร้นวัตถุประสงค์บางอย่าง

ควรแก้ไขให้การแปรรูปรัฐวิสาหกิจต้องทำโดยองค์กรที่เป็นกลางอิสระและสามารถตรวจสอบได้ จากการศึกษาถึงกระบวนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของต่างประเทศ และกระบวนการแปรสภาพรัฐวิสาหกิจของไทยตามกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจ จะพบว่าการกำหนดให้ฝ่ายการเมืองเป็นผู้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการ “เลือก” และทำ “การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ” นั้น ไม่สามารถสนองตอบประโยชน์สาธารณะได้ดีเท่าที่ควรด้วยเหตุผลหลายประการ ข้างล่างนี้อาจก่อให้เกิด “ผลเสีย” อย่างมหาศาล

ต่อประเทศได้หากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นไปอย่างขาดทิศทางและมุ่งสนองวัตถุประสงค์อื่นที่มีใช้ประโยชน์สาธารณะ

ควรกำหนดให้มี “คณะกรรมการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ” ขึ้นมาทำหน้าที่รับผิดชอบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจทั้งหมดและในทุกกระบวนการและทุกขั้นตอน

5.2.15 ปัญหาการยกเลิกกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจโดยฝ่ายบริหาร

ควรแก้ไขให้เป็นหน้าที่ของรัฐสภาในการตรวจสอบยกเลิกรัฐวิสาหกิจ

5.2.16 ปัญหากระบวนการตามกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจทั้งหมดไม่มีความโปร่งใส

ควรแก้ไขเพื่อให้เป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ประโยชน์ของประชาชน และประโยชน์ของรัฐ หากมีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจซึ่งอาจกระทบต่อคุณภาพหรือเป้าหมายของการจัดทำบริการสาธารณะโดยรัฐอันจำเป็นเพื่อบริการแก่ประชาชนและสมควรที่จะ “รับฟัง” ความคิดเห็นของรัฐสภา